ФОНД ЗА РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ПРОГРАМ

ФОНДА ЗА РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА 2015. ГОДИНУ

Децембар 2014. године

На основу члана 16. тачка 2. Закона о Фонду за развој Републике Србије („Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10 и 119/2012), на 12. седници одржаној 29.12.2014. године, Управни одбор Фонда за развој Републике Србије је донео Програм Фонда за развој Републике Србије за 2015.годину (у даљем тексту: Програм);

П Р О Г Р А М

ФОНДА ЗА РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА 2015. ГОДИНУ

Овим програмом дефинишу се услови и критеријуми по којима Фонд у 2015. години, одобрава нове кредите, репрограме кредита, финансијско реструктурирање пласмана, унапред припремљене планове реорганизације и планове реорганизације привредних субјеката у поступку стечаја као и могућности споразумног измиривања доспелих обавеза.

Захтеви за одобрење кредита/гаранција, репрограм кредита и споразумно измиривање доспелих обавеза, који су поднети закључно са 05. децембром 2014. године, обрађиваће се у 2015-ој години, у складу са условима из Програма Фонда за развој Републике Србије за 2014. годину, Програма Фонда за развој Републике Србије за репрограм кредита, финансијско реструктурирање, реорганизацију привредних субјеката и споразумно регулисање обавеза за 2014. Годину и Програма Фонда за развој Републике Србије за пласирање средстава привредним субјектима на основу посебних аката Владе Републике Србије за 2014. годину.

I ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ

У 2015.години, Фонд за развој Републике Србије ће своју кредитну активност усмерити на остварење следећих циљева:

- подстицање пословања правних лица и предузетника у Републици Србији;
- подстицање запошљавања;
- подстицање производње;
- подстицање одрживог и свеобухватног развоја.

Право на коришћење средстава Фонда имаће привредни субјекти разврстани као микро,мала, средња и велика правна лица, регистровани у релевантом регистру на подручју Републике Србије, који доставе финансијске извештаје за 2012. и 2013. годину и закључни лист за 2014. годину, (након подношења финансијских извештаја АПР-у за 2014. годину разматраће се финансијски извештаји за 2013. и 2014. годину), у којима није исказан губитак и то:

- привредни субјекти који су у већинском приватном или државном власништву, осим јавних предузећа;
- привредни субјекти који имају учешће друштвеног капитала мање од 40%.

Разврставање правних лица се врши у складу са Законом о рачуноводству. Предузетници се у смислу овог Закона сматрају микро правним лицима.

Кредити и гаранције Фонда се могу користити за кредитирање, односно за обезбеђивање потраживања свих привредних грана, осим за:

- Организовање игара на срећу, лутрија и сличних делатности;
- Производњу и промет било ког производа или активности, које се према домаћим прописима или међународним конвенцијама и споразумима, сматрају забрањеним;
- Промет нафте и нафтних деривата.

Фонд не може по захтеву једног подносиоца одобравати и кредит и гаранцију, ако се и кредит и гаранција односе на исти правни посао.

1. **Приоритет у коришћењу средстава имају:**
   - програми који обезбеђују отварање нових радних места;
   - програми који подстичу производњу нарочито производњу намењене извозу;
   - инвестициони програми из области индустрије;
   - улагања у прерађивачке капацитете из области пољопривреде; програми примарне пољопривредне производње и прераде за домаће и иностранo тржиште поднети од стране правних лица;
   - програми који обезбеђују већу енергетску ефикасност;
   - програми којима се подстиче експлоатација обновљивих извора енергије;
   - програми којима се подстиче заштита животне средине;
   - програми који под осталим једнаким условима имају веће учешће сопствених средстава у структури финансирања у односу на средства Фонда;
   - програми предузетника, који ће ангажовањем кредитних средстава Фонда остваривати виши раст годишњег прихода и обезбедити већи број новозапослених радника;

- програми привредних субјеката који послују у недовољно и изразито недовољно развијеним јединицама локалне самоуправе и којима се подстиче равномерни регионални развој;
- инвестициони програми из сектора услуга.

2. Критеријуми за оцену инвестиционих програма

Висину кредита и износ гаранција Фонда одређују следећи елементи:

а) Оцена финансијског стања и кредитне способности инвеститора:

- профитабилност,
- финансијска стабилност,
- токови готовине,
- показатељи ликвидности,
- нето обртни фонд,
- показетељи задужености,
- показатељи економичности,
- показатељи рентабилности,
- претходна пословна сарадња са Фондом,
- уредна кредитна историја у сарадњи са Фондом и пословним банкама.

б) Економска оцена пројекта:

- ликвидност пројекта,
- општа стопа приноса,
- нето садашња вредност,
- интерна стопа рентабилности,
- време повраћаја улагања,
- пројектовани приход, расход, нето добит.

в) Оцена инструмената обезбеђења:

- валидност инструмената обезбеђења,
- вредност инструмената обезбеђења.

Одступање од наведених критеријума дефинисаних овим Програмом могуће је у оправданим случајевима у којима постоји посебан интерес Републике Србије који је утврђен закључком Владе.

II СРЕДСТВА И ПЛАСМАНИ

Ради остварења циљева постављених овим Програмом, опредељена су средства у износу од 5 милијарди рсд. Средства су обезбеђена наплатом ануитета по доспелим дугорочним кредитима и наплатом краткорочних кредита.

Поред наведених пласмана Фонд може одобравати гаранције привредним субјектима, финансијским организацијама и лизинг кућама у складу са Законом о Фонду за развој Републике Србије.

III УСЛОВИ ЗА КОРИШЋЕЊЕ СРЕДСТАВА ФОНДА

1. Кредити/гаранције за микро, мала, средња и велика правна лица

Инвестициони кредити ће се одобравати са роком отплате до 10 година у оквиру кога је грејс период до две године. Каматна стопа је: 2% на годишњем нивоу уколико је средство обезбеђења гаранција/авалирана меница пословне банке, а у осталим случајевима 3% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле.

Кредити за трајна обртна средства ће се одобравати са роком отплате до 5 година у оквиру кога је грејс период до једне године. Каматна стопа је 2% на годишњем нивоу уколико је средство обезбеђења гаранција/авалирана меница пословне банке, а у осталим случајевима 3% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле.

Минимални износ кредита/гаранције не може бити мањи од 2.000.000,00 динара. Максимални износ укупно одобрених кредита/гаранција једном правном лицу са повезаним лицима не може бити већи од 100.000.000,00 динара, за правна лица која већи део свог пословања реализују у земљи. За правна лица – претежне извознике максимални износ укупно одобрених кредита/гаранција по једном правном лицу са повезаним лицима не може бити већи од 200.000.000,00 динара.
За правно лице ће се сматрати да је претежни извозник уколико испуњава критеријуме утврђене Законом о порезу на додату вредност на основу којих се утврђује шта се сматра претежним прометом добара у иностранство и уколико преко 50% промета остварују извозом роба и услуга у иностранство. Доказ да је правно лице претежни извозник- преко 50% су Ј.Ц.И . као и образац ЦМР 1 за редован извоз робе који се достављају приликом подношења захтева за кредит,за текућу годину.

Висина кредита/гаранције се одређује у односу на бонитет привредног субјекта и инструменте обезбеђења.

2. Кредити/гаранције за предузетнике

Кредити за предузетнике ће се одобравати:

- за инвестиционе пројекте, са роком отплате до 7 година у оквиру којег је грејс период до две године;
- за трајна обртна средства, са роком отплате до 5 година у оквиру којег је грејс период до једне године;
- Висина каматне стопе, обрачун и наплата кредита ће се вршити као и за микро, мала, средња и велика правна лица.

Кредити/гаранције за финансирање предузетника одобраваће се на основу захтева у којима посебно морају бити истакнути економски и тржишни аспект програма и финансијски показатељи пословног плана. Максимални износ кредита/гаранција по предузетнику износи 7.000.000,00 динара, а минимални 300.000,00 динара.

3. Краткорочни кредити

Краткорочни кредити за подстицање конкурентности и ликвидности домаће привреде биће одобравани привредним субјектима са роком отплате од три до дванаест месеци од дана коришћења, са каматном стопом од 2,5% уз примену валутне клаузуле, по средњем курсу НБС на дан уплате. Износ враћеног кредита не може бити мањи од номиналног износа додељеног кредита. Инструменти обезбеђења кредита су сопствене менице са авалом пословне банке или гаранција пословне банке и сопствене менице корисника кредита. Максимални износ кредита одобрених једном правном лицу са повезаним лицима не може бити већи од 100.000.000,00 динара за ову врсту кредита.

4. Кредити/гаранције за микро, мала, средња правна лица за одржавање текуће ликвидности

Кредити за одржавање текуће ликвидности ће се одобравати са роком отплате до 18 месеци у оквиру кога може бити предвиђен грејс период до 3 месеца.

Отплата кредита вршиће се у месечним/тромесечним ануитетима. Инструменти обезбеђења су гаранција пословне банке, уговорно јемство или приступање дугу од стране правног лица, цесија потраживања од државних институција и предузећа, јемство физичког лица или предузетника, хипотека првог реда на непокретностима или земљишту у приватном власништву. Јемством физичког лица, и хипотеком на пољопривредном и шумском земљишту може се обезбедити само део кредита до максималног износа 500.000,00 динара. Јемством или приступањем дугу правног лица може се обезбедити кредит до максималног износа од 1.000.000,00 динара.

Цесијом потраживања од државних институција и предузећа може се обезбедити кредит до максималног износа од 2.000.000,00 динара. Сви кредити изнад горе поменутих износа морају да се обезбеде другим инструментима, укључујући и хипотеку на објектима и градском грађевинском земљишту чија тржишна вредност обезбеђује повраћај кредита увећаног за припадајућу камату. Корисник је обавезан да уз било који од наведених инструмената обезбеђења достави и сопствене менице. Уколико је инструмент обезбеђења гаранција пословне банке каматна стопа је 2,5% на годишњем нивоу, док је у свим другим случајевима 3,5% на годишњем нивоу. Каматна стопа се обрачунава уз примену валутне клаузуле. У грејс периоду камата се обрачунава и наплаћује месечно/тромесечно.

Висина кредита/гаранције се одређује у односу на бонитет привредног субјекта и инструменте обезбеђења. Минимални износ кредита може износити 500.000рсд.

5. Start-up кредити

Право на коришћење средстава за start-up кредите имаће предузетници и правна лица на подручју Републике Србије који су регистровани у Агенцији за привредне регистре почев од 01. јануара 2014. године.

Висина кредита за предузетнике одобраваће се у износу од 300.000,00 динара до 1.500.000,00 динара; роком отплате до 5 година у оквиру којег је грејс период до једне године. Отплата кредита вршиће се у месечним/тромесечним ануитетима. Инструменти обезбеђења су гаранција пословне банке, уговорно јемство или приступање дугу од стране правног лица, физичког лица или предузетника, хипотека првог реда на непокретностима или земљишту у приватном власништву и сопствена меница корисника кредита. Хипотеком на пољопривредном, шумском земљишту и земљишту у грађевинском подручју које није градско грађевинско земљиште, може се обезбедити само део кредита до максималног износа 300.000,00 динара, док се део кредита изнад тог износа мора обезбедити другим инструментима, укључујући и хипотеку на објектима и градском грађевинском земљишту чија тржишна вредност обезбеђује повраћај кредита увећаног за припадајућу камату. Уколико је инструмент обезбеђења гаранција пословне банке каматна стопа је 2% на годишњем нивоу, док је у свим другим случајевима 3% на годишњем нивоу. Каматна стопа се обрачунава уз примену валутне клаузуле. У грејс периоду камата се обрачунава и наплаћује месечно/тромесечно.

Кредити правним лицима одобраваће се у износу од 500.000,00 динара до 3.000.000,00 динара, и са роком отплате до 5 година у оквиру којег је и грејс период до једне године. Отплата кредита вршиће се у месечним/тромесечним ануитетима. Инструменти обезбеђења су гаранција пословне банке, хипотека првог реда на

непокретностима или земљишту у приватном власништву, уговорно јемство или приступање дугу од стране правног лица. Хипотеком на пољопривредном, шумском земљишту и земљишту у грађевинском подручју које није градско грађевинско земљиште, може се обезбедити само део кредита до максималног износа 300.000,00 динара док се део кредита изнад тог износа мора обезбедити другим инструментима, укључујући и хипотеку на објектима и градском грађевинском земљишту чија тржишна вредност обезбеђује повраћај кредита увећаног за припадајућу камату. Уколико је инструмент обезбеђења гаранција пословне банке каматна стопа је 2% на годишњем нивоу, док је у свим другим случајевима 3% на годишњем нивоу. Каматна стопа се обрачунава уз примену валутне клаузуле. У грејс периоду камата се обрачунава и наплаћује месечно/тромесечно. Корисник је обавезан да уз било који од наведених инструмената обезбеђења достави и сопствене менице.

Општи услови за кредите/гаранције

Отплата кредита вршиће се у месечним/тромесечним ануитетима. Валутна клаузула подразумева утврђивање дуга у еврима на дан пуштања кредита у течај и прерачунавање дуга у динарску противвредност по средњем курсу НБС на дан доспећа, с тим да номинална висина дуга не може бити нижа од номиналног износа пуштеног кредита. У грејс периоду камата се обрачунава и наплаћује месечно/тромесечно. Метод обрачуна камате је пропорционални.

У случају превремене отплате кредита, корисник је дужан да поднесе захтев у писаној форми. Корисник кредита измирује остатак главног дуга са припадајућим каматама и другим трошковима, у висини обрачунатој према вредности средњег курса НБС на дан коначне отплате кредита. Вредност средњег курса НБС на основу кога се врши обрачун, не може бити нижа од средњег курса НБС који је важио на дан почетка коришћења средстава.

За издате гаранције привредним субјектима Фонд ће наплаћивати провизију у висини од 2% годишње од износа гаранције. Уколико је гаранција издата као обезбеђење потраживања са валутном клаузулом за обрачун провизије примениће се валутна клаузула. Износ гаранције ће се смањивати сразмерно износу отплаћених обавеза од стране налогодавца. Фонд може у случају репрограма кредита/продужења отплате кредита/реструктурирања кредита одобреног од стране пословне банке, у складу са одлуком Управног одбора продужити важност гаранције/односно издати адекватне нове гаранције.

У случају неизвршавања уговорних обавеза (осим доцње у отплати), и измене уговорених услова коришћења кредита извршених на захтев Клијента Фонд може

обрачунавати и наплаћивати посебну накнаду у висини од 1% на годишњем нивоу од износа кредита/ гаранције.

Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита и измирења обавеза по издатим гаранцијама су:

- гаранција или авалиране менице пословне банке;и/или
- меница и менично овлашћење јемца/приступиоца дугу (уколико постоји јемство/ приступање дугу другог привредног субјекта);и/или
- меница и менично овлашћење оснивача/акционара дужника;и/или
- хипотека првог реда на непокретностима; у односу на тржишну вредност хипотековане непокретности, зависно од врсте те непокретности, висина одобреног кредита може износити:
    - до 70% тржишне вредности стамбеног простора (станови и породичне куће);
    - до 60% тржишне вредности пословних зграда и пословног простора(канцеларије, управне зграде, угоститељски и трговачки објекти, хладњаче, бензинске пумпе и сл.);
    - до 50% тржишне вредности производних и индустријских објеката, (хала, магацина, млинова, силоса, гаража, помоћних објеката и сл.);
    - до 50% тржишне вредности грађевинског земљишта; и/или
- залога на производној опреми и другим покретним стварима у односу на чију тржишну вредност висина одобреног кредита може износити:
    - до 50% тржишне вредности нове опреме и других покретних ствари
    - до 30% тржишне вредности опреме и других покретних ствари старијих од две године

и

- меница и менично овлашћење дужника

Уколико је корисник кредита/налогодавац по гаранцији/ привредни субјект из недовољно развијене јединице локалне самоуправе (уколико на наведеној територији има седиште или на истој обавља пословање), тржишна вредност наведених инструмената обезбеђења у односу на вредност кредита и/или гаранције мора да буде 1:1.

Недовољно развијеним јединицама локалне самоуправе, у смислу овог Програма, сматрају се недовољно развијене јединице локалне самоуправе и изразито недовољно развијене јединице локалне самоуправе, у складу са чланом 12. Закона о регионалном развоју.

Недовољно развијеним јединицама локалне самоуправе, у смислу овог Програма, сматрају се јединице локалне самоуправе које су разврстане у трећу групу развијености у складу са чланом 12. став 1. Закона о регионалном развоју и актом Владе којим се утврђује јединствена листа развијености региона и јединица локалне самоуправе.

Изразито недовољно развијеним јединицама локалне самоуправе, у смислу овог Програма, сматрају се јединице локалне самоуправе које су разврстане у четврту групу развијености у складу са чланом 12. став 2. Закона о регионалном развоју и актом Владе којим се утврђује јединствена листа развијености региона и јединица локалне самоуправе.

Као додатна средства обезбеђења, могу послужити и:

- заложно право на залихама робе;
- заложно право на будућим потраживањима, која прозилазе из постојећих уговора закључених са дужницима који имају бонитет прихватљив за Фонд;
- хипотека другог реда;
- јемство физичког лица и други инструменти обезбеђења.

У случају замене средстава обезбеђења, на захтев клијента, примењиваће се однос тржишне вредности колатерала у односу на износ дуга по кредиту/гаранцији, а у складу са пондерима по Програму Фонду за текућу годину у којој се врши замена средстава обезбеђења. Уколико у случају замене средстава обезбеђења, следствено томе долази и до промене каматне стопе, примењиваће се каматна стопа утврђена Програмом Фонда за текућу годину у којој се врши замена. Уколико је тако одређена каматна стопа за ново средство обезбеђења, нижа од каматне стопе по Програму Фонда по коме је одобрен пласман у том случају примењиваће се каматна стопа Програма Фонда по коме је одобрен пласман.

Фонд прихвата као предрачунску вредност улагања само нова улагања. Под новим улагањима, која се могу кредитирати сматрају се и она улагања која су реализована до шест месеци пре датума подношења захтева за кредит; корисник кредита је обавезан да достави адекватан доказ о висини и периоду таквих улагања.

Појам повезаних лица обухвата лица повезана на начин дефинисан Законом о банкама и Законом о привредним друштвима, кумулативно.

У периоду трајања кредита привредни субјект не сме смањивати број запослених радника.

Одступање од наведених услова дефинисаних овим Програмом могуће је у оправданим случајевима у којима постоји посебан интерес Републике Србије који је утврђен закључком Владе.

IV ПРОЦЕДУРЕ ЗА ОДОБРАВАЊЕ КРЕДИТА

Захтеви за одобрење кредита/гаранција се примају уколико садрже сву потребну документацију која је наведена у "Садржају потребне документације уз захтев за одобрење кредита/гаранција".

Након пријема захтева предмет се заводи и прослеђује надлежним секторима / филијалама. Након обраде, Кредитни одбор даје сагласност на коначан предлог за одобрење/одбијање захтева за кредит/гаранцију, који се доставља Комисији Управног одбора и Управном одбору Фонда.

Коначну одлуку о одобрењу/одбијању захтева за кредит/гаранцију доноси Управни одбор Фонда, а на основу предлога Кредитног одбора Фонда и Комисије Управног одбора Фонда.

V НАМЕНСКО КОРИШЋЕЊЕ СРЕДСТАВА

Фонд за развој у сарадњи са Националном агенцијом за регионални развој контролише наменско коришћење одобрених средстава у складу са Програмом, о чему ће се закључити посебан споразум. Теренска контрола се може спроводити пре одобрења кредита, након одобрења а пре преноса средстава у течај, као и у току реализације инвестиције или након њеног завршетка. Теренска контрола ће се, за сваки реализовани кредит, обавезно вршити најкасније 3 месеца од дана реализације кредита а по указаној потреби и раније. Након тога, у току трајања кредита, теренска контрола ће се вршити у континуитету и по указаној потреби до коначне отплате кредита.

Контрола се спроводи за све врсте одобрених кредита, провером објеката и опреме као и да ли су средства кредита искоришћена за планиране намене. Документарну контролу врше стручне службе Фонда за развој.

Документарна контрола подразумева следеће:

Средства инвестиционих кредита одобрена за извођење грађевинских радова, пуштају се у складу са уговореном динамиком, с тим да се авансно пуштају

максимално до 40% од износа уговорених радова. Преостали део се пушта по достављању оверених привремених/коначних ситуација.

Средства кредита одобрена за набавку опреме пуштају се у течај на основу достављених профактура/уговора са испоручиоцем опреме са адекватним роковима важности. Средства се преносе на текући рачун корисника или добављача на основу захтева корисника, а у складу са уговореним начином плаћања. Саставни део захтева чини спецификација за пренос средстава.

Уколико се пре или након преноса средстава кредита, укаже потреба да се мења добављач опреме/извођач радова/да се набави друга врста опреме која је у складу са делатношћу корисника кредита, корисник подноси Захтев за промену добављача/извођача радова уз образложење. Сагласност о промени добављача/ извођача радова доноси Кредитни одбор Фонда за развој. У свим другим случајевима одлуку о промени коришћења одобрених средстава може донети Управни одбор Фонда за развој.

Уколико је обезбеђење кредита гаранција/авал пословне банке, средства кредита се по правилу, преносе на текући рачун корисника код банке гаранта/ авалисте. У осталим случајевима на рачун по избору корисника кредита.

Пре пуштања средстава или у току обраде захтева за све кредите у износу већем од 20.000.000.00 РСД код којих је средство обезбеђења хипотека/залога, обавезна је теренска контрола којом ће се вршити провера објеката и опреме које су дате као обезбеђење.

Корисник кредита је у обавези да по пријему и утрошку средстава, а најкасније у току трајања грејс периода достави документацију о наменском трошењу кредитних средстава.

Извештај о извршеној теренској контроли треба да садржи податке о кориснику кредита, пословању корисника кредита, идентификоване проблеме у пословању као и могућности превазилажења насталих проблема,општи утисак о инвеститору, податке о грађевинским објектима/опреми која је била предмет инвестиционог улагања, податке о запосленим радницима као и извршити фотографисање објеката, опреме и залиха затечених на месту контроле.

На крају извештаја са терена неопходан је закључак о реализацији кредитних средстава са констатацијом да ли су средства кредита наменски утрошена или нису. Извештај треба да буде сачињен у року од 7 дана од извршене посете, потписан и послат (електронском поштом) надлежним сарадницима у Фонду за развој.

Лица која врше теренску контролу имају моралну, материјалну и кривичну одговорност за ефикасно вршење контроле и тачност података наведених у Извештају.

Између Фонда за развој и Националне агенције за регионални развој биће сачињено Упутство о начину контроле утрошених средстава Фонда.

Уколико је извештај теренске контроле негативан Фонд ће предузети све мере према привредном субјекту у складу са Процедурама Фонда.

VI УСЛОВИ И КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕПРОГРАМ КРЕДИТА, ФИНАНСИЈСКО РЕСТРУКТУРИРАЊЕ, РЕОРГАНИЗАЦИЈУ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКАТА И СПОРАЗУМНО РЕГУЛИСАЊЕ ОБАВЕЗА

1. Репрограми кредита

Фонд може, на захтев корисника кредита, одобрити репрограм кредита у течају, у складу са наведеним условима и критеријумима.

Критеријуми репрограмирања кредита су:

1) **Број запослених:** Корисник кредита који тражи репрограмирање својих обавеза мора имати минимум 5 запослених, уколико је разврстан као микро правно лице или је предузетник. Остали корисници кредита морају имати минималан број запослених у складу са разврставањем дефинисаним Законом о рачуноводству. Разврставање на микро, мала,средња и велика правна лица извршено је у складу са законом којим се уређује рачуноводство. За остале привредне субјекте, кориснике кредита који се не разврставају на наведени начин, број запослених не може бити мањи од 5.

2) **Стање рачуна Корисника кредита:** Корисник кредита не може имати блокаду рачуна у моменту доношења одлуке о репрограму, нити у моменту закључења Анекса уговора којим се регулише репрограм, осим од стране Фонда за развој РС.

3) **Корисник кредита мора документовати наменско трошење средстава дозначених на основу кредита који се репрограмира.**

4) **Делатност Корисника кредита:** Предност код одобравања репрограма имају Корисници кредита који послују у подручјима која су поплављена током 2014.године, који се баве производном делатношћу , привредни субјекти који послују у радно интензивним гранама привреде и у неразвијеним општинама Републике Србије), привредни субјекти који су у

претходном периоду уредно сервисирали обавезе према Фонду и привредни субјекти који су запослили пословним планом предвиђени број радника.

Репрограм се одобрава на основу Захтева Корисника кредита у којем се дефинишу тражени услови репрограма и разлози репрограма, односно економска оправданост да ће репрограм побољшати економски положај привредног субјекта и олакшати враћање кредита.

Корисник репрограма не може смањивати број радника до коначне отплате кредита.

2. Услови репрограма:

1) Грејс период може бити до 12 месеци рачунајући од дана закључења Анекса Уговора којим се регулише репрограм, с тим да Корисник кредита у моменту доношења одлуке о репрограму може имати до 2 (два) неизмирена доспела ануитета; продужење рока отплате може бити до 24 месеца рачунајући од датума доспећа последњег ануитета одређеног Уговором о кредиту., за инвестиционе кредите. За кредите за трајна обртна средства продужење рока отплате може бити до 12 месеци.
2) Репрограмом се може извршити и одлагање доспелог дуга тако што ће се исти расподелити на преостале ануитете у оквиру постојећег амортизационог плана, тако да се не мења доспеће последњег ануитета или у складу са новим амортизационим планом с тим да се не мења доспеће последњег ануитета.
3) Репрограм се може одобрити и без увођења додатног грејс периода тако што ће се одобрити продужење рока отплате до 24 месеца рачунајући од датума доспећа последњег ануитета одређеног Уговором о кредиту, за инвестиционе кредите. За кредите за трајна обртна средства продужење рока отплате може бити до 12 месеци.
4) Репрограм обухвата стање дуга - доспеле а неизмирене и недоспеле обавезе.
5) Корисник кредита је дужан да средства обезбеђења успостављена на основу Уговора о кредиту, усагласи са репрограмираним условима (изузев за клијенте који траже репрограм на начин наведен у тачки 2. Услова за репрограм). Могуће је предвидети и додатна средства обезбеђења.

Вредност средства обезбеђења мора покривати стање дуга по репрограму и то:

- Гаранција или авалиране менице пословне банке;
- Меница и менично овлашћење дужника;
- Меница и менично овлашћење јемца/приступиоца дугу (уколико постоји јемство/приступање дугу другог привредног субјекта);
- Меница и менично овлашћење оснивача/акционара дужника;

- Хипотека првог реда на непокретностима. У односу на тржишну вредност хипотековане непокретности,зависно од врсте те непокретности, висина стања дуга по репрограму може износити:

  - до 70% тржишне вредности стамбеног простора (станови и породичне куће);
  - до 60% тржишне вредности пословних зграда и пословног простора (канцеларије,управне зграде, угоститељски и трговачки објекти, хладњаче, бензинске пумпе и сл.);
  - до 50% тржишне вредности производних и индустријских објеката (хала,
  - магацина, млинова, силоса, гаража,помоћних објеката и сл.);
  - до 50% тржишне вредности грађевинског земљишта.

- залога на опреми и другим покретним стварима у односу на чију тржишну вредност висина стања дуга по репрограму може износити:

  - до 50% тржишне вредности нове опреме и других покретних ствари
  - до 30% тржишне вредности опреме и других покретних ствари старијих од две године;

Вредност средства обезбеђења у случају пласмана по комисионим пословима мора покривати стање дуга по репрограму у односу који је утврђен одговарајућим Уредбама/Програмима по којима су ти пласмани одобрени.

- Каматна стопа за кредите који су предмет репрограма износиће 3,5% на годишњем нивоу са валутном клаузулом. Уколико је каматна стопа по иницијалном уговору виша задржава се иницијално уговорена камата.

- Изузетно, од услова дефинисаним овим Програмом, када је подносилац захтева за репрограм, привредно друштво које је у већинском државном власништву или је у поступку реструктурирања и/или за који постоји шири економски интерес, има велики број запослених, уговорене стратешке планове итд. Одлуку о репрограму за ове клијенте, Управни одбор доноси појединачно на основу критеријума формираним на специфичностима конкретних релевантних околности које оправдавају доношење одлуке а на основу одговарајућег закључка Владе РС.

3. Финансијско реструктурирање пласмана

Фонд може, на затев корисника кредита у складу са дефинисаним критеријумима овог Програма одобрити реструктурирање пласмана.
План финансијског реструктурирања мора бити сачињен у складу са Законом о споразумном финансијском реструктурирању привредних друштава.

Услови под којима је могуће одобрење финансијског реструктурирања:

1) Период мировања дуга: до 24 месеца.
2) Коначан рок отплате дуга: до 7 година у оквиру кога постоји могућност уговарања грејс периода до 24 месеца.
3) Задржавање валутне клаузуле и првобитно уговорене каматне стопе, уколико је већа од 4%. Камата у висини од 4% представља доњу границу прихватљивости за Фонд.
4) Задржавање првобитно предвиђених средстава обезбеђења. Могуће је предвидети додатно средство обезбеђења, али не и смањити средство обезбеђења које је предвиђено уговорима о кредиту/гаранцији који су предмет финансијског реструктурирања.
5) Наменски оправдати кредите који су предмет финансијског реструктурирања.
6) Једнак третман и равноправан положај Фонда за развој у односу на пословне банке у погледу периода отплате кредита.

Планом финансијског реструктурирања није могуће предвидети:

Отпуст дуга. Није могуће донети одлуку о прихватању отпуста, било да се ради о отпусту дела или отпусту целокупног дуга осим у случајевима постојања закључка Владе о стратешком значају другачијег решавања овог питања.

Претварање потраживања у капитал. Није могуће донети одлуку о претварању потраживања у капитал друштва осим у случајевима постојања закључка Владе о стратешком значају другачијег решавања овог питања.

План финансијског реструктурирања мора бити сачињен у складу са Законом о споразумном финансијском реструктурирању привредних друштава (Сл. гласник РС бр.36/2011). Сваки појединачно достављени План финансијског реструктурирања се анализира посебно и одређују конкретни услови прихватљиви за Фонд. Коначну одлуку о прихватању плана доноси Управни одбор Фонда. Поред достављеног Плана, Фонд може захтевати додатну документацију у циљу комплетније анализе.

4. Унапред припремљени план реорганизације и План Реорганизације

Фонд може, у оправданим случајевима и под условима дефинисаним овим Програмом и одлуком Управног одбора прихватити унапред припремљени план реорганизације или план реорганизације за привредне субјекте у поступку стечаја.

Услови у оквиру којих је могуће одобрење унапред припремљеног плана реорганизације односно плана реорганизације, у складу са Законом о стечају:

1) Садржај плана реорганизације, односно унапред припремљеног плана реорганизације (у даљем тексту: План) мора бити у складу са одредбама Закона о стечају.
2) Задржавање првобитно предвиђених средстава обезбеђења. Могуће је предвидети додатно средство обезбеђења, али не и смањити средство обезбеђења које је предвиђено уговорима о кредиту/гаранцији.
3) Намирење потраживања уновчењем имовине на којој је уписана хипотека/заложно право у корист Фонда, је могуће само уколико је предвиђено првенствено намирење потраживања Фонда из цене добијене продајом заложене имовине.
4) Задржавање валутне клаузуле и првобитно уговорене каматне стопе, уколико је већа од 4% на годишњем нивоу. У Плану реорганизације се у изузетним случајевима може предвидети отплата дуга без валутне клаузуле, док је код Унапред припремљеног плана реорганизације обавезна валутна клаузула. Камата у висини од 4% на годишњем нивоу представља доњу границу прихватљивости за Фонд.
5) Период мировања дуга: до 24 месеца.
6) Коначан рок отплате дуга: до 8 година у оквиру кога постоји могућност уговарања грејс периода до 24 месеца.

Планом финансијског реструктурирања није могуће предвидети:

Отпуст дуга. Није могуће донети одлуку о прихватању отпуста, било да се ради о отпусту дела или отпусту целокупног дуга, осим у случајевима постојања закључка Владе о стратешком значају другачијег решавања овог питања.
Претварање потраживања у капитал. Није могуће донети одлуку о претварању потраживања у капитал друштва, осим у случајевима постојања закључка Владе о стратешком значају другачијег решавања овог питања.

Претходно наведени услови су услови у оквиру којих је могуће одобрење планова реорганизације односно унапред припремљених планова реорганизације. Сваки појединачно достављени план се анализира посебно и одређују конкретни услови прихватљиви за Фонд. Коначну одлуку о прихватању плана доноси Управни одбор Фонда. Поред достављеног Плана, Фонд може захтевати додатну документацију у циљу комплетније анализе.

5. Споразум о измирењу доспелих обавеза

Управни одбор Фонда може у складу са конкретним околностима на основу захтева корисника кредита односно захтева јемца/приступиоца дуга/заложног дужника или трећег заинтересованог лица, а на предлог Кредитног одбора Фонда, одлучивати о регулисању међусобних односа између корисника кредита и/или јемца/приступиоца дуга/заложног дужника/трећег заинтересованог лица и Фонда, а поводом враћања кредита који је у целости доспео.

Услови закључења споразума о измирењу обавеза:

1) Споразум о измирењу обавеза са корисником кредита/јемцем/ приступиоцем дуга/заложним дужником закључиће се на основу Одлуке Управног одбора Фонда у којој ће бити дефинисани услови закључења.

2) Приликом потписивања споразума примењиваће се каматна стопа од 4% на годишњем нивоу уколико је она већа од уговорене каматне стопе, у супротном остаје уговорена каматна стопа из уговора о кредиту.

3) По споразуму сва успостављена средства обезбеђења остају на снази, уз могућност да Фонд у конкретном случају затражи и додатно средство обезбеђења.

У случају закључења Споразума покренути поступци принудне наплате из средстава обезбеђења биће обустављени.

6. Посебне одредбе

- Одредбе овог програма које се односе на репрограме кредита, финансијско реструктурирање пласмана, унапред припремљене планове реорганизације и планове реорганизације привредних субјеката у поступку стечаја као и могућности споразумног измиривања доспелих обавеза примењиваће се за све кредите/гаранције одобрене из средстава Фонда за развој као и свих комисионих послова које је Фонд обавио у своје име и за рачун Министарстава, без посебне сагласности надлежних Министарстава.

Уколико је иницијално обезбеђење по кредиту гаранција пословних банака које су у поступку стечаја или су престале са радом, као обезбеђење ових кредита прихватиће се хипотека првог реда одговарајуће процењене вредности вештака са списка вештака прихваћених од стране Фонда, или хипотека, јемство, залога на опреми или залога на другим покретним стварима итд.прихватљиве вредности у односу на износ потраживања Фонда. Прихватљива вредност средстава утврђиваће се у складу са условима из овог Програма предвиђеним у делу 1. Репрограмирање кредита, 1.2. Услови репрограма, тачка 1.2.5. У овом случају, на преостали износ кредита примењиваће се каматна стопа, утврђена Програмом Фонда за текућу годину, у којој се врши замена инструмената обезбеђења. Уколико је тако одређена каматна стопа за ново средство обезбеђења, нижа од каматне стопе по Програму Фонда по коме је одобрен пласман у том случају примењиваће се каматна стопа Програма Фонда по коме је одобрен пласман.

- Фонд ће, у сарадњи са Националном агенцијом за регионални развој, вршити перманентну контролу пословања привредних субјеката којима је одобрен репрограм, финансијско реструктурирање, УППР или споразум о измирењу доспелих обавеза.

- Уколико је стање дуга за које се тражи репрограм, финансијско реструктурирање, споразумно регулисање обавеза и сагласност на УППР или План реорганизације у износу до РСД 10.000.000,00, директор Фонда ће доносити одговарајућу Одлуку, уз претходну сагласност Кредитног одбора.

- Средства која су наплаћена из комисионих послова у надлежности Министарства привреде се могу, уз претходну сагласност Министарства привреде, користити за одобравање кредита под условима дефинисаним овим Програмом.

VII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Спровођење овог Програма надзире Министарство привреде.

Фонд ће о спровођењу Програма квартално извештавати Министарство привреде, а Министарство привреде извештаваће Владу.

Овај програм се, по добијању сагласности Владе, објављује у "Службеном гласнику Републике Србије" и на сајту Фонда, а примењује се следећег дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА ФОНДА

ЖЕЉКО СЕРТИЋ

ФОНД ЗА РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ НИШ